

ФОНОСЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Робоча програма навчальної дисципліни (силабус)

- Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Третій (доктор філософії)</i>
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітня програма	Філологія
Статус дисципліни	вибіркова
Форма навчання	денна
Рік підготовки, семестр	2 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС / 120 годин (54 аудиторних годин, з них 46 – індивідуальні заняття, 66 годин СРС)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	залік / модульна контрольна робота
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	англійська, українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	д. філол. н., проф. каф. ТППФМ, Калита Алла Андріївна, e-mail: kalitanewadd@gmail.com
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/MzU3NDY0MTI5Njg4?cjc=nbdmbgr

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Мета освітнього компонента полягає в ознайомленні здобувачів із системними дослідженнями механізмів і закономірностей функціонування фонетичних засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у процесі актуалізації смислу висловлення з урахуванням напрямів фоносемантичних досліджень; зв'язку фонетики й семантики; специфіки взаємодії значення і смислу на фонетичному рівні мови; функціонування механізмів реалізації прагматичних завдань усної комунікації; взаємодії засобів різних рівнів мови в актуалізації смислу та просодичному оформленні висловлень; способів семантизації фонетичних засобів мови; функціонуванні фоносемантичних універсалій в актуалізації висловлень.

Предмет вивчення освітнього компонента становлять: теоретико-методологічні основи фоносемантичних досліджень; механізми і закономірності взаємодії фонетичних засобів мови у процесі актуалізації смислу висловлення; шляхи виявлення зв'язку між звучанням і значенням; причинно-наслідкові зв'язки між сегментними одиницями мови та

мовленнєвою сугестією; соціолінгвістичні та гендерні особливості вираження смислу фонетичними засобами мови.

Програмні результати навчання. У результаті вивчення кредитного модуля «Фоносемантичний аспект лінгвістичних досліджень» здобувачі зможуть:

1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філології і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових теоретичних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інновацій (ПРН 1).

2. Планувати й виконувати теоретичні та/або експериментальні дослідження з філології та дотичних міждисциплінарних напрямів із використанням фахових інструментів, методів та підходів, критично аналізувати результати власних досліджень і здобутки інших науковців у контексті всього комплексу сучасних знань (ПРН 3).

3. Використовувати методологічний інструментарій різних галузей знань для реалізації завдань інноваційних міждисциплінарних досліджень (ПРН 9).

4. Здійснювати оцінку результатів пізнавальної науково-професійної діяльності та її регулювання, будувати і втілювати ефективні стратегії дослідницького саморозвитку та професійного самовдосконалення (ПРН 6).

5. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі (ПРН 7).

6. Розробляти структурно-смісловий алгоритм для проведення наукового дослідження та реалізації поставлених завдань (ПРН 8).

7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці, літературознавстві, перекладознавстві (ПРН 9).

8. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого, літературного та перекладознавчого матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних (ПРН 11).

9. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного, літературного чи перекладознавчого матеріалу (ПРН 14).

10. Аналізувати лінгвокогнітивні процеси для забезпечення мети інноваційного наукового пошуку (ПРН 18).

11. Використовувати знання перекладознавчої, лінгвокогнітивної, прагматичної, соціокультурної та психолінгвістичної парадигм для оптимізації міжкультурної взаємодії (ПРН 21).

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Передумовами для вивчення дисципліни «Фоносемантичний аспект лінгвістичних досліджень» є володіння англійською мовою на рівні С1, успішне засвоєння навчальних дисциплін «Філософські засади наукової діяльності», «Лінгвістичні й перекладознавчі студії, історія і сучасність», «Методологія та організація філологічних досліджень», «Наукова комунікація державною мовою», «Наукова комунікація першою іноземною мовою», «Академічне письмо першою іноземною мовою», «Наукова комунікація другою іноземною мовою» та «Сучасна транслатологія».

3. Зміст навчальної дисципліни

Форма навчання	Всього		Розподіл навчального часу та видами занять				Контрольні заходи	
	кредитів	годин	лекційні	практичні	індивідуальні	СРС	МКР	Семестров а атестація

Денна	4	120	-	8	46	66	1	Залік

Тематичний план освітнього компонента

Розділ I. Фоносемантика як самостійна дисципліна.

Тема 1.1. Вихідні теоретичні положення фоносемантики.

Тема 1.2. Основні підходи й напрями фоносемантичних досліджень.

Розділ II. Звукозображальна система мови.

Тема 2.1. Історія вивчення співвідношення між звучанням і значенням.

Тема 2.2. Проблема виявлення співвідношення між звучанням і значенням.

Розділ III. Фоносемантичний потенціал одиниць надсегментного рівня мови.

Тема 3.1. Роль компонентів інтонації у передачі смислу. Мелодика, ритм, фразовий наголос.

Тема 3.2. Роль темпу, паузації та гучності мовлення у передачі смислу та емоційно-прагматичного потенціалу висловлення.

Тема 3.3. Участь тембральних характеристик голосу мовця у вираженні смислу та емоційно-прагматичного потенціалу висловлення.

Тема 3.4. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу та емоційно-прагматичного потенціалу висловлення.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Калита А.А. Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлення: монографія, Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2001.
2. Левицький В.В. Звуковий символізм. Основні підсумки: Монографія. Чернівці, 1998. 130 с.

Допоміжна література:

3. Багмут А.Й. Семантика і інтонація в українській мові. Київ: Наукова думка, 1991. 168 с.
4. Anglistics of the XXI century, Vol. 2. Phonosemantics: in commemoration of Professor Dr. Stanislav Voronin's 80th anniversary / St. Petersburg state univ., Fac. of philology; ed. by M.A. Flaksman, O.I. Brodovich. St. Petersburg : [s.n.], 2016. 157 p.
5. Magnus M. Gods in the Word: Archetypes in the Consonants. CreateSpace Independent Publishing Platform, 2010. 140 p.
6. Magnus M. A History of Sound Symbolism. In *The Oxford Handbook of the History of Linguistics*. Keith Allan (Ed.), 2013.
<https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199585847.001.0001/oxfordhb-9780199585847-e-10>
7. Ohala, J. J. Sound symbolism. Proc. 4th Seoul International Conference on Linguistics [SICOL] (11-15 Aug, 1997), 1997. P. 98-103.
8. Wescott R.W. Sound and Sense: Linguistic Essays on Phonosemic Subject. Jupiter Pr 1980. 405 p.
9. Weiss, B., Trouvain, Barkat-Defradas, M, and Ohala, J.J. Voice Attractiveness: Studies on Sexy, Likable, and Charismatic Speakers. Singapore: Springer Nature. 2020.

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови, в електронному кампусі та у Google Classroom.

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Силабус кредитного модуля «Фоносемантичний аспект лінгвістичних досліджень» розроблений на основі принципу системності та послідовності, який пов'язаний як з організацією процесу опанування навчального матеріалу, так і з системою дій здобувачів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види діяльності, які потрібні для підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих до європейського та світового науково-освітнього простору фахівців ступеня доктора філософії з філології, здатних до самостійної науково-дослідної, науково-інноваційної, організаційно-управлінської, перекладацької та педагогічної діяльності в галузі гуманітарних наук. Зазначена стратегія передбачає вибір відповідних методів і форм навчання з урахуванням особистісно-орієнтованого та антропоцентричного підходів, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості здобувача та його автономності.

Силабус побудований таким чином, що для вивчення кожної наступної теми студентам необхідно застосовувати знання й уміння, отримані в попередній. Лише в такій послідовності здобувачі вищої освіти можуть отримати професійні знання, необхідні для кожного етапу здійснення науково-дослідної (пошук, систематизація і критичний аналіз інформації) та перекладацької (перед- і постперекладацький аналіз, перекладацькі прийоми й техніки) діяльності.

Навчання здійснюється на основі **студентоцентрованого підходу** та стратегії взаємодії викладача й здобувачів з метою ефективного засвоєння навчального матеріалу та формування відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються такі методи: 1. Проблемно-пошуковий метод. 2. Інтерактивні методи (дискусії, мозковий штурм, метод проєктів), 3. Дослідницький метод. 4. Робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. 5. Самостійна робота.

Усі методи і форми навчання мають на меті стимулювати пізнавальну діяльність здобувачів, їхню активність на заняттях, самостійність, креативність, що є визначальними факторами мотивації здобувачів вищої освіти до вивчення кредитного модуля «Фоносемантичний аспект лінгвістичних досліджень».

№ п/п	Зміст навчального матеріалу	Аудиторні години (за РНП)
1	Розділ I. Розділ I. Фоносемантика як самостійна дисципліна. Тема 1.1. Вихідні теоретичні положення фоносемантики. Практичне заняття 1. Історія фоносемантичних досліджень як розділ науки про мову. Її визначення, об'єкт, предмет, мета, завдання й методи дослідження. Основні принципи, закони і проблеми фоносемантики [2, с. 10-11]. СРС: Базові поняття фоносемантики [4, с. 11-28].	2
1	Тема 1.1. Вихідні теоретичні положення фоносемантики. Індивідуальне заняття 1. Становлення фоносемантики як самостійної науки про зв'язок фонетичних одиниць і значення. Базові поняття фоносемантики. об'єкт, предмет, мета, завдання й методи дослідження. Основні принципи, закони і проблеми фоносемантики. Питання походження мови і фоносемантика [2, с. 63-66; 1, с. 60-73]. СРС: Проблеми семіотики і фоносемантики. Поняття знаку. Конотативна семантика. Вмотивованість. Конвенціональність. Довільність мовного знаку. Знак і символ [2, с. 63-66; 4, с. 11-28].	2

2	Тема 1.2. Основні підходи й напрями фоносемантичних досліджень. Індивідуальне заняття 2. Систематизація підходів і напрямів фоносемантичних досліджень. Етимологічна фоносемантика. Типологічна фоносемантика. Лексикографічна фоносемантика. Лексико-семантична фоносемантика. Психолінгвістична фоносемантика. [4, с. 96-152]. СРС: Фоносемантика художнього тексту [4, с. 153-162].	2
3	Тема 1.2. Основні підходи й напрями фоносемантичних досліджень. Індивідуальне заняття 3. Граматична фоносемантика. Стилїстична фоносемантика. Комунікативна фоносемантика. Перспективні напрями сучасних фоносемантичних досліджень [4, с. 96-152]. СРС: Методи і прийоми фоносемантичних досліджень [4, с. 163-171].	2
3	Розділ II. Звукозображальна система мови Тема 2.1. Історія вивчення співвідношення між звучанням і значенням. Практичне заняття 2. Історія вивчення співвідношення між звучанням і значенням. Проблеми вмотивованості мовного знаку в 19 ст. Пошуки взаємозв'язку звуку й смислу в 20-21 ст. Фоносемантика та звуконаслідування й звукосимволізм. [4; 5]. СРС: Ономапопея [5; 4, с. 104-116; 6].	2
4	Тема 2.1. Історія вивчення співвідношення між звучанням і значенням. Індивідуальне заняття 4. Різні погляди на явище вмотивованості мовного знаку. Типологія звуконаслідувальних слів. Звукосимволізм. Ономапопея. Ознаки звуконаслідувальних слів [1, с. 60-73; 6; 7]. СРС: Звуконаслідування [1, с. 60-73].	2
5	Тема 2.2. Проблема виявлення співвідношення між звучанням і значенням. Індивідуальне заняття 5. Значення і смисл мовних одиниць. Звукові явища, які несуть семантичне навантаження. Поняття фонестеми [1, с. 60-73]. СРС: Аналіз семантичного потенціалу фонестем [1, с. 60-73].	2
5	Тема 2.2. Проблема виявлення співвідношення між звучанням і значенням. Індивідуальне заняття 6. Оцінка символічних властивостей звуків [1, с. 60-73]. СРС: Порівняльний аналіз символічних властивостей звуків української та англійської мов [1, с. 60-73].	2
6	Тема 2.2. Проблема виявлення співвідношення між звучанням і значенням. Індивідуальне заняття 7. Аналіз взаємозв'язку між звучанням і значенням на матеріалі текстів різних жанрів [1, с. 60-73]. СРС: Порівняльний аналіз символічних властивостей звуків української та англійської мов [1, с. 60-73].	2
7	Тема 2.2. Проблема виявлення співвідношення між звучанням і значенням. Індивідуальне заняття 8. Символічні властивості звуків. Фонетична вмотивованість слова. Семантика і фонетика. Суб'єктивний і об'єктивний звуковий символізм [1, с. 16-26, 43-50]. СРС: Відповідність між об'єктивним і суб'єктивним звукосимволізмом [1, с. 16-26, 45-62].	2

7	Тема 2.2. Проблема виявлення співвідношення між звучанням і значенням. Індивідуальне заняття 9. Суб'єктивна й об'єктивна оцінка звукового символізму. Співвідношення між суб'єктивним й об'єктивним звуковим символізмом. Символічні властивості звуків. Ознаки фонетичної вмотивованості слова. Процедура визначення фонетичної вмотивованості слова [1, с. 16-26, 45-62]. СРС: Асоціативний зв'язок звука і значення [8].	2
8	Розділ III. Фоносемантичний потенціал одиниць надсегментного рівня мови. Тема 3.1. Роль компонентів інтонації у передачі смислу. Мелодика, ритм, фразовий наголос. Практичне заняття 3. Компоненти інтонації та їхня роль у передачі смислу [3; 1, с. 73-141]. СРС: Аналіз участі мовленнєвої мелодики у вираженні смислу висловлення [3; 1, с. 102-118].	2
9	Тема 3.1. Роль компонентів інтонації у передачі смислу. Мелодика, ритм, фразовий наголос. Індивідуальне заняття 10. Мелодична, динамічна й темпоральна підсистема інтонації [3; 1, с. 73-141]. СРС: Аналіз участі мовленнєвої мелодики у вираженні смислу висловлення [3; 1, с. 102-118].	2
9	Тема 3.1. Роль компонентів інтонації у передачі смислу. Мелодика, ритм, фразовий наголос. Індивідуальне заняття 11. Роль компонентів інтонації у передачі смислу. Мелодика, ритм, фразовий наголос [3; 1, с. 118-120]. СРС: Аналіз участі ритму у вираженні смислу висловлення в англійській мові [3; 1, с. 120-124].	2
10	Тема 3.1. Роль компонентів інтонації у передачі смислу. Мелодика, ритм, фразовий наголос. Індивідуальне заняття 12. Аналіз участі фразового наголосу у вираженні смислу й емоційно-прагматичного потенціалу текстів різних жанрів. [3; 1, с. 118-120]. СРС: Аналіз участі ритму у вираженні смислу висловлення в українській мові [3; 1, с. 120-124].	2
11	Тема 3.2. Роль темпу, паузації та гучності мовлення у передачі смислу. Індивідуальне заняття 13. Роль темпу у передачі смислу у різних висловленнях і текстах [3; 1, с. 125-128]. СРС: Роль гучності мовлення у вираженні смислу висловлення [1, с. 124-].	2
11	Тема 3.2. Роль темпу, паузації та гучності мовлення у передачі смислу. Індивідуальне заняття 14. Аналіз участі паузації у вираженні смислу й емоційно-прагматичного потенціалу різних висловленнях і текстах [3; 1, с. 128-131]. СРС: Порівняльний аналіз участі паузації у вираженні смислу в англійській та українській мовах [1, с. 128-131].	2
12	Тема 3.3. Участь тембральних характеристик голосу мовця у вираженні смислу висловлення.	2

	Індивідуальне заняття 15. Участь тембральних характеристик голосу мовця у вираженні семантики емоцій [3; 1, с. 131-134; 9]. СРС: Порівняльний аналіз участі тембральних характеристики голосу мовця у вираженні смислу в англійській та українській мовах [1, с. 131-134; 9].	
13	Тема 3.3. Участь тембральних характеристик голосу мовця у вираженні смислу висловлення. Індивідуальне заняття 16. Участь тембральних характеристик голосу мовця у вираженні смислу висловлення [3; 1, с. 131-134; 9]. СРС: Порівняльний аналіз участі тембральних характеристики голосу мовця у вираженні смислу в англійській та українській мовах [1, с. 131-134; 9].	2
13	Тема 3.3. Участь тембральних характеристик голосу мовця у вираженні смислу висловлення. Індивідуальне заняття 17 Психолінгвістична інтерпретація взаємодії компонентів інтонації під час вираження смислу повідомлення [4, с. 139-147]. СРС: Порівняльний аналіз взаємодії компонентів інтонації під час вираження смислу висловлення в англійській та українській мовах [4, с. 139-147].	2
14	Тема 3.4. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу та емоційно-прагматичного потенціалу висловлення. Індивідуальне заняття 18. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу висловлення [3; 1, с. 40-60]. СРС: Порівняльний аналіз взаємодії засобів сегментного й надсегментного рівнів під час вираження смислу висловлення в англійській та українській мовах [3; 1, с. 303-321].	2
15	Тема 3.4. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу та емоційно-прагматичного потенціалу висловлення. Індивідуальне заняття 19. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу в рекламних текстах [3; 1, с. 40-60]. СРС: Порівняльний аналіз взаємодії засобів сегментного й надсегментного рівнів під час вираження смислу висловлення в рекламі в англійській та українській мовах [3; 1, с. 303-321].	2
15	Тема 3.4. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу та емоційно-прагматичного потенціалу висловлення. Індивідуальне заняття 20. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу в описах персонажів [3; 1, с. 40-60]. СРС: Порівняльний аналіз взаємодії засобів сегментного й надсегментного рівнів під час вираження смислу висловлення в описах персонажів в англійській та українській мовах [3; 1, с. 303-321].	2
16	Тема 3.4. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу та емоційно-прагматичного потенціалу висловлення.	2

	Індивідуальне заняття 21. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу в описах природи [3; 1, с. 40-60]. СРС: Порівняльний аналіз взаємодії засобів сегментного й надсегментного рівнів під час вираження смислу висловлення в описах природи в англійській та українській мовах [3; 1, с. 303-321].	
17	Тема 3.4. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу та емоційно-прагматичного потенціалу висловлення. Індивідуальне заняття 22. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу в фольклорних текстах [3; 1, с. 40-60]. СРС: Порівняльний аналіз взаємодії засобів сегментного й надсегментного рівнів під час вираження смислу висловлення в фольклорних текстах в англійській та українській мовах [3; 1, с. 303-321].	2
17	Тема 3.4. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу та емоційно-прагматичного потенціалу висловлення. Індивідуальне заняття 23. Взаємодія засобів сегментного й надсегментного рівнів мови у вираженні смислу в публічних промовах [3; 1, с. 40-60]. СРС: Порівняльний аналіз взаємодії засобів сегментного й надсегментного рівнів під час вираження смислу висловлення в публічних промовах в англійській та українській мовах [3; 1, с. 303-321].	2
18	Практичне заняття 4. Залікова контрольна робота	2
Всього:		54

6. Самостійна робота студента

Вивчення дисципліни включає такі види самостійної роботи:

- підготовка до практичних занять;
- підготовка до індивідуальних занять;
- підготовка до заліку.

Рекомендований час на підготовку до практичного – 1 год. СРС; індивідуального – 1,6 год. СРС; заліку – 6 год. СРС.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування практичних занять, активна робота на них і виконання домашніх завдань необхідні для, розвитку практичних навичок і компетентностей та досягнення програмних результатів навчання загалом. Перед практичним заняттям здобувач вищої освіти ознайомлюється з рекомендованою літературою, наданою викладачем. Усі необхідні навчальні матеріали викладач розміщує на гуглдиску або в онлайн середовищі Google Classroom, доступ до якого мають студенти, які вивчають цей освітній компонент.

Актуальну інформацію щодо організації навчального процесу з дисципліни студенти отримують через повідомлення у групі в Telegram/Viber/ WhatsApp або Електронному

кампусі. Під час змішаної форми навчання заняття проходять у форматі відеоконференцій на платформі ZOOM.

Виконані домашні навчальні завдання здобувачі вищої освіти завантажують у свої папки на гуглдиску або здають через Google Classroom, доступ до яких надає викладач протягом першого тижня навчання. *Термін виконання* домашнього навчального завдання – *1 тиждень з моменту отримання*. Завдання, подані на перевірку після закінчення зазначеного терміну, оцінюються в 0 балів. Якщо студент не здав завдання протягом терміну, визначеного цим силабусом, з поважної причини, яку підтверджує офіційний документ (довідка про непрацездатність, службова записка тощо), він може представити виконані завдання за графіком, узгодженим з викладачем, але не пізніше передостаннього практичного заняття. Перескладання домашніх навчальних завдань з метою підвищення оцінки не передбачено. Відпрацювання пропущених без поважної причини занять за рахунок виконання додаткових навчальних завдань не передбачено.

Поточний контроль. Викладач регулярно заносить результати поточного контролю в модуль «Поточний контроль» Електронного кампусу згідно з Положенням про поточний, календарний і семестровий контроль в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Детальніше: https://document.kpi.ua/2020_7-137. Ознайомитися з результатами поточного контролю студент може в особистому кабінеті в Електронному кампусі.

Правила призначення заохочувальних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), заохочувальні бали не входять до основної 100-бальної шкали РСО і не можуть перевищувати 10% рейтингової шкали, тобто максимальна кількість додаткових балів – 10. Для підвищення мотивації здобувачів вищої освіти займатися науково-дослідницькою роботою, їм призначають заохочувальні бали за участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах і воркшопах за тематикою освітнього компонента (за умови публікації тез доповіді або наявності сертифікату про участь у відповідному заході). Підставою для нарахування заохочувальних балів може бути участь у перекладацьких проєктах КПІ ім. Ігоря Сікорського. Штрафні бали з освітнього компоненту не передбачені.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>) та Положенні про систему запобігання академічному плагіату (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати будь-яких контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються. Процедурно деталізовано в Положенні про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Інклюзивне навчання. Освітній компонент може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів. Детальніше про забезпечення інклюзивності освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://osvita.kpi.ua/node/172>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Процедура оцінювання результатів навчання за цим освітнім компонентом, форми контролю і рейтингова система оцінювання регламентовані Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) та Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Оцінювання та поточний контроль. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на індивідуальних та практичних заняттях, а також за написання домашньої контрольної роботи. *Рейтинг* студентів з освітнього компоненту складається з балів, отриманих за:

- 1) роботу на 3 практичних заняттях (передбачається опитування на 6 практичних заняттях, оскільки на 4 – залік) – 4 бали;
- 3) роботу на 23 індивідуальних заняттях – 46 балів;
- 4) модульну контрольну роботу – 50 балів.

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
2.	Робота на практичних заняттях	4%	1.3	3	4
3.	Робота на індивідуальних заняттях	46%	2	23	46
4.	Виконання МКР	50%	50	1	50
	Всього				100

Максимальна загальна кількість балів, які може отримати студент по закінченні вивчення кредитного модуля «Фоносемантичний аспект лінгвістичних досліджень» становить 100 балів.

Розрахунки орієнтовних значень вагових балів з кожного контрольного заходу
Визначаємо значення t_k – навчальний час, запланований у робочій програмі для кожного контрольного заходу.

1) **Відповіді на практичних заняттях.** 1 практичне заняття = 3 год. (2 год. пр. +1 год. СРС).

$$t_{пр} = 3$$

2) **Відповіді на індивідуальних заняттях.** 1 індивідуальне заняття = 3,6 год. (2 год. пр. + 1,6 годин СРС = 3,6 год.)

$$t_{інд} = 3,6$$

3) **Написання МКР.**

МКР забезпечує перевірку всього навчального матеріалу. Тому враховуємо увесь час на засвоєння кредитного модуля за винятком 30 годин на екзамен. 120 – 30 = 90 годин

$$t_{мкр} = 90 \text{ год.}$$

Визначаємо орієнтовні значення вагових балів із розрахунку 100-бальної шкали PCO за формулою:

$$t_k = 3 \times 3 + 3,6 \times 23 + 90 = 182$$

Визначаємо орієнтовні значення відповідних вагових балів:

$$r_{пр} = 9 \times 100 / 182 = 4,9; \text{ отже } 1 \text{ сем} = 1,3$$

$r_{нд} = 83 \times 100 / 182 = 45,6$; отже 1 рнд = 2
 $r_{дкр} = 90 \times 100 / 182 = 50$; отже 1 мкр = 50

Перевіряємо загальну суму:
 $1,3 \times 3 + 2 \times 23 + 50 = 10 + 40 + 50 = 100$

Робимо корекцію та перевіряємо суму вагових балів:
4 + 46 + 50 = 100

Визначаємо шкалу балів за відповідні рівні оцінювання з кожного виду контролю.
З урахуванням межових значень 0,9 – 0,75 – 0,6 – 0 маємо такий розподіл:

1) відповіді на практичних заняттях:

«відмінно» = 1,17 – 1,3 балів;
«добре» = 0,9 – 1,1 бали;
«задовільно» = 0,78 – 0,8 бал;
«незадовільно» = 0 балів.

2) відповіді на індивідуальних заняттях:

«відмінно» = 1,8 – 2 бали;
«добре» = 1,5 – 1,7 бали;
«задовільно» = 1,2 – 1,4 бали;
«незадовільно» = 0 балів.

3) написання модульної контрольної роботи:

«відмінно» = 45 – 50 балів;
«добре» = 37,5 – 44 балів;
«задовільно» = 30 – 37,4 балів;
«незадовільно» = 0 балів.

Основні критерії оцінювання роботи здобувачів

1. Відповіді на практичних заняттях

Мета практичних занять полягає у застосуванні на практиці отриманих здобувачем знань. Оцінювання знань, умінь та навичок слухачів на практичних заняттях складається з перевірки їхньої лінгвістичної компетенції у межах питань, що виносяться на обговорення, а також рівня умінь застосовувати знання під час аналізу фоносемантичних явищ. Кожна відповідь передбачає розкриття одного теоретичного питання. **Ваговий бал – 1,3**, максимальна кількість балів на практичних заняттях становить $3 \times 1,3 = 4$ бали.

Критерії оцінювання:

“відмінно” (1,17 – 1,3 балів) – повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне питання, вичерпна характеристика явища, вільне володіння матеріалом, активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття; відповідь на поставлені викладачем додаткові запитання (не менше 90% потрібної інформації); активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття;

“добре” (0,9 – 1,1 бали) – неповна відповідь на теоретичні питання, коректне, але непослідовне висвітлення фоносемантичного явища, відсутність коментаря щодо його особливостей; активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття (не менше 75% потрібної інформації); активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття;

“задовільно” (0,78 – 0,8 бал) – часткове висвітлення одного з теоретичних питань, без наведення прикладів і ілюстрування фоносемантичних явищ, пасивна участь в обговоренні дискусійних питань (менше 60% потрібної інформації);

“незадовільно” (0 балів) – не висвітлене питання або відсутність відповіді

2. Відповіді на індивідуальних заняттях

Ваговий бал – 2, максимальна кількість балів за індивідуальні заняття становить $2 \times 20 = 40$ балів.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» (1,8 – 2 бали) – безпомилкове виконання всіх завдань з аналізу фоносемантичних явищ із подальшою їхньою реалізацією під час наукового дослідження відповідно до таких критеріїв, як: правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «добре» (1,5 – 1,7 бали) – виконання щонайменше 75% від обсягу завдань з аналізу фоносемантичних явищ із подальшою їхньою реалізацією під час наукового дослідження відповідно до таких критеріїв, як: правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «задовільно» (1,2 – 1,4 бали) – виконання щонайменше 60% від обсягу завдань з аналізу фоносемантичних явищ із подальшою їхньою реалізацією під час наукового дослідження відповідно до таких критеріїв, як: правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «незадовільно» (0 балів) – виконання недостатнього обсягу завдань або невиконання завдань з аналізу фоносемантичних явищ без їхньої реалізації під час наукового дослідження відповідно до таких критеріїв, як: правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.

3. Модульна контрольна робота

Ваговий бал – 50, максимальна кількість балів за домашню контрольну роботу становить $50 \times 1 = 50$ балів;

Критерії оцінювання:

“відмінно” (45 – 50 балів) – коректне виконання всіх завдань, що демонструє глибоке розуміння предмету вивчення й повну сформованість фахових компетентностей за відповідним освітнім компонентом, зазначених у п. 1 цього силабусу, повна і ґрунтовна відповідь на питання, вичерпна характеристика явища (не менше 90% потрібної інформації);

“добре” (37,5 – 44 балів) – неповна відповідь на питання, коректне, але непослідовне висвітлення фоносемантичного явища, відсутність коментаря щодо його особливостей (не менше 75% потрібної інформації);

“задовільно” (30– 37,4 балів) – часткове висвітлення питання, без пояснення фоносемантичних явищ (не менше 60% потрібної інформації);

“незадовільно” – незадовільне виконання завдань, що свідчить про недостатню сформованість передбачених фахових компетентностей, знань і вмінь (менше 60% потрібної інформації) або невиконання завдання.

Результати поточного контролю оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (електронною поштою або через Telegram/Viber/WhatsApp) і обов’язково проставляються викладачем в Електронному кампусі в модулі «Поточний контроль».

Календарний контроль. Календарний контроль проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу. Атестація здобувачів проводиться на 8 та 14 тижнях з зазначенням поточного рейтингу. Умовою задовільної атестації є значення поточного рейтингу здобувача не менше 50% від максимально можливого за 7 та 13 тиждень.

Максимальна кількість балів на першій атестації є сума балів за: роботу на 2 практичних заняттях ($2 \times 1,3 = 2,6$ балів) та на 9 індивідуальних заняттях ($9 \times 2 = 18$) – максимально 20,6 балів. Таким чином, з першої атестації здобувач отримує “задовільно”, якщо його поточний рейтинг буде не менше 10,3 бали. Максимальна кількість балів на другій атестації складатиме суму балів за роботу на роботу на 1 практичному занятті (1,3 бали) та 8 індивідуальних заняттях ($8 \times 2 = 16$) – максимально 18,3 бали. Таким чином, студент отримує "задовільно", якщо його поточний рейтинг буде не менше 9,15 балів.

Критерій		I календарний контроль	II календарний контроль
Термін календарного контролю		8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	$\geq 10,3$ бали	$\geq 9,15$ балів

Семестровий контроль у формі заліку проводиться на останньому занятті з освітнього компонента.

Умови допуску до семестрового контролю. Рейтинг з кредитного модуля складає **100** балів. Умовою зарахування кредитного модуля є отримання студентом не менше 60% рейтингу з кредитного модуля, а також **позитивна** оцінка з **МКР**.

Рейтинг може бути підвищено шляхом виконання **залікової контрольної роботи**. Вона є обов'язковою для тих, хто отримав від 40% до 60% рейтингу з кредитного модуля. До нього також допускаються здобувачі, які отримали не менше 60% рейтингу з кредитного модуля та бажають підвищити свій рейтинг. При цьому застосовується жорстка система. Усі його бали, отримані протягом семестру, анулюються.

Здобувач виконує залікову контрольну роботу, якщо а) він виконав умови допуску до заліку, але його підсумковий рейтинг за семестр нижчий за 50 балів; б) він хоче підвищити поточну оцінку з освітнього компонента.

Якщо здобувач виконує **залікову контрольну роботу**, його попередній рейтинг скасовується і він отримує остаточну оцінку за її результатами. Залікова контрольна робота оцінюється у **80 балів** і містить завдання за темами освітнього компонента, прописаними у п. 5 цього силабусу.

Залікова контрольна робота проводиться у письмовій формі, складається з одного теоретичного питання та чотирьох практичних завдань, за правильну відповідь за кожне з яких нараховується 16 балів. На заліку висуваються такі вимоги:

- знання теоретичного матеріалу в обсязі передбаченому цією програмою;
- володіння уміннями аналізувати та інтерпретувати фоносемантичні явища англійської мови.

Критерії оцінювання:

- максимальний бал за правильну відповідь на питання – 16 балів.

«відмінно» – 14-16 балів –	повна і точна відповідь на теоретичне питання та повне і точне виконання практичних завдань (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – 12-13 балів –	неповна відповідь на теоретичне питання та неповне виконання практичних завдань (не менше 75% потрібної інформації);
«задовільно» – 9-11 балів –	не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання та не зовсім правильне виконання практичних завдань (не менше 60% потрібної інформації);
«незадовільно» – 0-8 балів	неправильна відповідь на теоретичне питання та неправильне виконання практичних завдань (менше 60% потрібної інформації) або відсутність відповіді.

Загальна сума балів за залікову контрольну роботу:

«відмінно» – 90-100 балів:	повна і точна відповідь на теоретичне питання та повне і точне виконання практичного завдання. Допускається 1-2 незначні помилки;
«добре» – 75-89 балів:	неповна відповідь на теоретичне питання та неповне виконання практичного завдання;
«задовільно» – 60-74 балів:	не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання та не зовсім правильне виконання практичного завдання;
«незадовільно» – 0 балів:	неправильна відповідь на теоретичне питання та неправильне виконання практичного завдання.

Бали залікової контрольної роботи переводяться до залікової оцінки згідно з таблицею.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 40 або відсутність ДКР	Не допущено

- 9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

9.1. На залік винесено тематичний матеріал, прописаний у п. 5 цього силабусу.

9.2. Для цього освітнього компонента передбачене визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті згідно з процедурою, прописаною у Положенні про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Укладено професором кафедри ТППАМ д. філол. н. Калитою А.А.

Ухвалено кафедрою ТППАМ (протокол № 17 від 22.06.2023 р.)

Погоджено Методичною комісією ФЛ (протокол № 11 від 23.06.2023 р.)